

Vergaderjaar 2014–2015

30 991

Beleidsdoorlichting Economische Zaken

Nr. 15

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 29 oktober 2014

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Economische Zaken over de brief van 2 juni 2014 inzake de beleidsdoorlichting «Groen onderwijs van hoge kwaliteit» (Kamerstuk 30 991, nr. 11).

De Staatssecretaris heeft deze vragen beantwoord bij brief van 27 oktober 2014. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Vermeij

Adjunct-griffier van de commissie,
Koerselman

1

Wat zijn de nieuwste beleidsvoornemens betreffende Wageningen University & Research centre (WUR) na de toezeggingen tijdens de algemene beschouwingen?

Antwoord

Ik verwijs u hiervoor naar mijn brief over «Bekostiging Groen onderwijs 2015 en latere jaren» die separaat aan uw Kamer is toegestuurd (Kamerstuk 34 000 XIII, nr. 46).

2

Hoe vertaalt zich dit in financiering, hoe slaat dit neer op het al dan niet maximeren van het budget voor groei van leerlingenaantallen en uit welk budget gaat aanvullend geld komen?

Antwoord

Ik verwijs u hiervoor naar mijn antwoord op vraag 1.

3

Kunt u een overzicht geven van de bezuinigingen op groen onderwijs in vergelijking met voorgaande jaren en in vergelijking met «gewoon» onderwijs?

Antwoord

Ik verwijs u hiervoor naar mijn antwoord op vraag 1.

4

Klopt het dat de WUR een onderbekostiging van 9,5% in het komend jaar tegemoetziet, dat de groene hogescholen circa 6% innovatiemiddelen zien wegvallen en 2% gekort worden en dat het mbo na een eerdere teruggang van 8%, nu nog 2% terugloopt in budget?

Antwoord

Het kabinet zal een onderzoek starten naar de bekostiging van het door Ministerie van Economische Zaken (EZ) bekostigde onderwijs en het door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) bekostigde onderwijs. De uitkomsten van dit onderzoek zullen betrokken worden bij de begrotingsbesprekingen van het kabinet over de begroting 2016. Ik verwijs u verder naar het antwoord op vraag 1.

5

Kunt u in een overzicht aangeven hoe de basisbekostiging van en de stimuleringsbijdragen voor het groene onderwijs eruitzien ten opzichte van het reguliere onderwijs (via begroting OCW)?

Antwoord

Ik verwijs u hiervoor naar het antwoord op Kamervraag 209 bij de begroting 2015 van EZ, onderdeel Landbouw en Natuur (Kamerstuk 34 000 XIII, nr. 45).

6

In welke relatie staat de Groene Kennis Coöperatie tot het Ministerie van Economische Zaken?

Antwoord

De Groene Kennis Coöperatie (GKC) was een organisatie van en voor het Groen onderwijs met participatie van DLO als onderdeel van het WUR complex. De GKC had tot doel om namens de leden collectieve kennis- en innovatieopdrachten op te pakken en te organiseren. EZ faciliteerde de GKC door subsidie te verstrekken om de intermediaire functie tussen EZ,

het Groen onderwijs en bedrijven en organisaties binnen het domein agro en natuur te verzorgen en de kennisverspreidings- en onderwijsvernieuwingsprogramma's uit te voeren.

7

Klopt het dat de Groene Kennis Coöperatie u adviseert in het kader van groene regelingen door instellingen?

Antwoord

De Groene Kennis Coöperatie (GKC) verzorgde de coördinatie en uitvoering van bepaalde beleidsinstrumenten in het bijzonder de Regeling KIGO (Kennis en Innovatie Groen Onderwijs). Over de prioriteitstelling voor de uitvoering van de kennisverspreidings- en onderwijsvernieuwingsprogramma's door de GKC werd ik geadviseerd door de door mij ingestelde onafhankelijke KIGO-Commissie. Daarnaast trad de GKC ook op als bestuurlijk vertegenwoordiger van het Groen onderwijs als geheel en was als zodanig spreekbuis voor de instellingen ten aanzien van het gevoerde beleid.

8

Kunt u de conclusies van de beleidsdoorlichting over de Groene Kennis Coöperatie nader toelichten en ook uw eigen visie geven op het functioneren van deze coöperatie?

Antwoord

De Groene Kennis Coöperatie (GKC) heeft een belangrijke rol gespeeld in het coördineren van de collectieve ondersteuningsstructuur voor het groene onderwijs volgens het principe «de kleinschaligheid, grootschalig organiseren». De GKC was hiermee een belangrijke partner voor EZ om de verbindingen te leggen tussen de verschillende onderwijskolommen van het Groen onderwijs, het bedrijfsleven en het beleid van het ministerie. Het eigenaarschap van de GKC ligt primair in handen van de betrokken leden (i.c. de individuele groene onderwijsinstellingen). De leden hebben op basis van een interne evaluatie besloten om de onderlinge samenwerking op een andere wijze gestalte te geven. Er werd geconstateerd dat er steeds meer differentiatie is gekomen in de ontwikkelingsrichting waarin individuele instellingen zich bewegen en dat op een aantal terreinen een collectieve aanpak van de ondersteuning niet meer op voorhand vanzelfsprekend is. De aansturing van de innovatiemiddelen van EZ is op deze beweging aangepast. Vanaf 2013 staat de vraagsturing vanuit de individuele onderwijsinstellingen centraal en wordt van hieruit bekeken wat de instellingen aan gemeenschappelijk ondersteuningsbehoeften hebben. Een voordeel van deze aanpak is ook dat de transactiekosten sterk zijn teruggebracht, omdat geen collectief coördinatiemechanisme meer nodig is.

9

Hoeveel zou het kosten om het groene onderwijs, dat nu bij het Ministerie van Economische Zaken zit, weer onder te brengen bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)? Zijn er extra kosten als dit zou gebeuren?

Antwoord

Ik verwijs u hiervoor naar mijn antwoord op vraag 1.

10

Wat zijn de belangrijkste verschillen in bekostiging en toezicht tussen groen onderwijs en het overige onderwijs en in hoeverre is het een doelstelling om dat gelijkjer te trekken?

Antwoord

De bekostigingssystematiek van en het toezicht op het Groen onderwijs is in de afgelopen jaren in toenemende mate geharmoniseerd. De basis hiervoor vormt de harmonisatiebrief die op 23 augustus 2004 is aangeboden aan uw Kamer (Kamerstuk 27 417, nr. 7). Het Groen onderwijsbeleid van EZ richt zich in het bijzonder op de bijdrage die het Groen onderwijs kan leveren aan het concurrentievermogen en kennisniveau van de sectoren agro en natuur en maatschappelijke vraagstukken vanuit de specifieke kenmerken van het groen onderwijs: samenwerking en binding binnen de kolom, binding met het bedrijfsleven, goede landelijke en regionale spreiding, goede condities voor doorstroom in de kolom, goede condities voor praktijkleren en ruime aandacht voor zorg, geborgenheid en maatwerk. Een groot deel van de groene onderwijsvernieuwingssubsidies (€ 37,5 mln van de € 55 mln) zijn dan ook direct gekoppeld aan mijn verantwoordelijkheid voor de specifieke kenmerken van het groen onderwijs binnen het onderwijsstelsel.

11

In hoeverre remt financiering vanuit het Ministerie van Economische Zaken samenwerking met andere sectoren buiten het groene domein?

Antwoord

Vanuit de gedachte dat interessante innovaties vaak ontstaan op het grensvlak tussen verschillende disciplines wordt binnen het subsidie-instrumentarium ruimte gegeven aan het Groen onderwijs om dergelijke verbindingen aan te gaan (o.a. centers of expertise in het HBO en meerjarige investeringsplannen van de individuele instellingen). Sectoroverstijgende samenwerking wordt derhalve aangemoedigd door deze te faciliteren.

12

Welke lessen worden uit de beleidsdoorlichting getrokken met het oog op het groene onderwijsbeleid in de periode 2015–2017?

Antwoord

In de kern gaat het om de volgende beleidswijziging: van aanbodgedreven collectief programmeren van de landelijke ondersteuning, kennisverspreiding en onderwijsinnovatie via de Groene Kennis Coöperatie (GKC) naar vraaggericht programmeren gebaseerd op de behoeften van individuele instellingen. Doel hiervan is de ontwikkeling van individuele instellingen tot kenniscentrum in de regio optimaal te faciliteren. Hiertoe hebben de groene onderwijsinstellingen MeerjarenInvesteringsProgramma's 2013–2015 opgesteld in samenwerking met het regionaal bedrijfsleven, provincie, gemeente en maatschappelijke organisaties waarbij ook aandacht is voor cross-overs met niet-Groen onderwijs om blijvend te werken aan de extra prestaties en deze ook duurzaam te borgen.

De verwachting is dat de meerjarigheid en de sturing op te behalen strategische doelen van de MeerjarenInvesteringsProgramma's zal leiden tot een duurzame borging van resultaten en effecten.

13

Welke maatregelen gaat u in de periode 2015–2017 nemen om het groene onderwijs zelf, de aansluiting van het groene onderwijs op de arbeidsmarkt en de samenwerking van het groene onderwijs met het bedrijfsleven te verbeteren?

Antwoord

In de beleidsreactie heb ik, in aanvulling op de algemene onderwijsmaatregelen, ook een aantal maatregelen specifiek voor het Groen onderwijs aangekondigd, namelijk:

- Het Groen onderwijs heeft de opdracht meegekregen om in de periode 2013–2015 een basis kennisinfrastructuur neer te zetten. Daarmee moet het Groen onderwijs zich na 2015 blijvend kunnen positioneren als kenniscentrum met impact in de regio door het aanbieden van aantrekkelijk en actueel onderwijs en hiertoe verbindingen aan te gaan met bedrijven en organisatie in de regio. De verbreding tot kenniscentrum houdt in dat de school ook openstaat voor het oppakken van opleidingsvragen (na- en bijscholing) en kennisvragen (innovatie) van het bedrijfsleven en organisaties en daartoe kennis uit het groene kennissysteem kan ontsluiten. Om deze transitie te faciliteren zijn de middelen meerjarig voor deze periode (2013–2015) vastgelegd om te komen tot duurzame borging van de resultaten en effecten.
- Daarnaast worden de sturingsrelaties binnen het onderwijs, overheid en bedrijfsleven (de zgn. Gouden Driehoek) opnieuw vastgesteld. Conform de Human Capital Agenda en het topsectorenbeleid wordt meer sturing en verantwoordelijkheid gevraagd aan het bedrijfsleven en het onderwijs. Zij zijn de primaire dragers van het Groen onderwijs. De overheid heeft vooral een verbindende en stimulerende rol om de samenwerking tot stand te laten komen. Het vergt inzet bij de partners binnen de Gouden Driehoek om te komen tot nieuwe verdienmodellen, bijvoorbeeld het exporteren van kennis en scholing binnen de context van buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking.

14

Hoe worden belemmeringen voor de samenwerking tussen groene onderwijsinstellingen die via de Groene Kennis Coöperatie onvoldoende overbrugd konden worden, in de komende periode aangepakt?

Antwoord

De Groene Kenniscoöperatie is per 1-1-2014 niet meer actief. Het Groen onderwijs heeft zich verenigd in de «Groene Tafel». Binnen dit samenwerkingsverband, dat als netwerkorganisatie functioneert, wil het Groen onderwijs haar bestuurlijke- en onderwijszaken met EZ en het bedrijfsleven afstemmen en organiseren. De Groene Tafel wil uitdrukkelijk sturen op collectieve strategische onderwerpen en stelt hiertoe – in tripartiete afstemming – een strategische ontwikkelagenda op. Deze agenda is leidend ten aanzien van de organisatie van de landelijke ondersteuning voor de individuele onderwijsinstellingen. Op alle overige onderwerpen organiseert iedere instelling zijn eigen ondersteuning. De inzet van de onderwijsvernieuwingsmiddelen van EZ sluit aan op deze sturingsfilosofie.

De landelijke ondersteuning kan betrekking hebben op onder meer de actualisering of ontwikkeling van nieuwe opleidingen, lesmethoden en lesmateriaal, ontsluiting van kennis bij DLO, het bijdragen aan opleidingsbehoeften (leven lang leren) van bedrijven en het verzorgen van cursussen/opleidingen voor buitenlandse studenten/werknemers. Daarnaast bieden de Centers voor het MBO en HBO een nieuw platform om de sectorale samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven inhoud te geven door gezamenlijk business cases uit te werken gericht op onderwijsvernieuwing (en aansluiting op de beroepspraktijk) door met elkaar innovaties, kennisbenutting en -verspreiding te organiseren. Door deze nieuwe governancestructuur ontstaan meer natuurlijke en logische samenwerkingsverbanden waarvan mag worden verwacht dat zij meer effectief zullen zijn.

15

Waarom ontving de Kamer pas in juni 2014 een reactie op de beleidsdoorlichting groen onderwijs, terwijl deze in december 2013 al gereed was?

Antwoord

Het eind- en bevindingenrapport van de beleidsdoorlichting is voor het kerstreces van 2013 vastgesteld door de begeleidingscommissie. Ik heb ervoor gekozen om bij deze rapporten een beleidsreactie toe te voegen en deze gezamenlijk aan te bieden aan uw Kamer. Het opstellen van deze beleidsreactie en de benodigde procedure hebben enige tijd gekost.

16

Welk ander beleid dan de zogenoemde Groene onderwijsvernieuwings-subsidies voert het Ministerie van Economische Zaken in het kader van het groen onderwijsbeleid? Kunt u dit nader toelichten?

Antwoord

Naast het Groen onderwijsbeleid draag ik samen met de Minister van OCW een stelselverantwoordelijkheid in het kader van het algemeen onderwijsbeleid gericht op de kwaliteit, doelmatigheid en toegankelijkheid van het beroepsonderwijs. Gezamenlijk nemen we hierbij verantwoordelijkheid om een plaats te geven aan de specifieke kenmerken van het groen onderwijs: samenwerking en binding binnen de kolom, binding met het bedrijfsleven, goede landelijke en regionale spreiding, goede condities voor doorstroom in de kolom, goede condities voor praktijkleren en ruime aandacht voor zorg, geborgenheid en maatwerk.

De groene onderwijsvernieuwingsubsidies zijn voor een groot deel (€ 37,5 mln van de € 55 mln) direct gekoppeld aan mijn verantwoordelijkheid voor de specifieke kenmerken van het groen onderwijs binnen het onderwijsstelsel. Dit betreft € 24 mln voor praktijkleren (praktijkgerichtheid) en € 13,5 mln voor de gezamenlijke landelijke ondersteuningsstructuur (goede landelijke en regionale spreading). De resterende onderwijsvernieuwingsmiddelen zijn gekoppeld aan de verbinding van het onderwijs aan onderzoek en bedrijfsleven (kenniscirculatie en -valorisatie).

17

Hoe zijn de hoofddoelen uit beleidsartikel 17 van de begroting van het Ministerie van Economische Zaken nader gekwalificeerd voor de periode 2008–2012?

Antwoord

Ik verwijs u hiervoor naar het betreffend beleidsartikel bij de begrotingen over de periode 2008–2012 waar de hoofddoelen zijn geoperationaliseerd in de operationele doelstellingen.

In de genoemde periode is de inrichting van het begrotingshoofdstuk een aantal malen veranderd. De hoofddoelstellingen zijn grosso modo gelijk gebleven: voldoende gekwalificeerde beroepsbeoefenaren voor het agrofoodcomplex en de groene ruimte en het stimuleren van innovatieve kennisarrangementen waarin groene onderwijsinstellingen, in samenwerking met bedrijfsleven en onderzoeksinstituten, effectieve vormen van kennisdoorstroming en kennisbenutting organiseren, alsmede het professionaliseren van het groen onderwijs als kenniscentrum.

Het doel «voldoende gekwalificeerde beroepsbeoefenaren» is jaarlijks gekwantificeerd op basis van arbeidsmarktonderzoek. Het doel «innovatieve kennisarrangementen» is in eerste instantie gekwantificeerd als de output (aantal arrangementen) van de regeling Kennis en Innovatie Groen Onderwijs (begroting 2008) en in latere jaren is kwantificering achterwege

gelaten omdat de outcome vanwege de grote diversiteit aan thema's en betrokken partijen niet in één kengetal is weer te geven.

18

Bent u van plan om met enige regelmaat goede evaluaties uit te voeren op het gebied van groen onderwijs die inzicht geven in zowel de uitvoering als de effecten van het vakdepartementaal beleid, zoals in de beleidsdoorlichting wordt aanbevolen? Zo ja, bent u bereid hiervan een planning naar de Kamer te sturen en deze op te nemen in de begroting van het Ministerie van Economische Zaken?

Antwoord

De programmering van beleidsevaluaties is een vast onderdeel van de EZ-begroting. Uw kamer kan op basis van deze programmering de planning volgen. Ik hecht waarde aan deze evaluaties. Deze vormen namelijk onderdeel van de beleidscyclus. De aanbeveling hierover uit het eindrapport neem ik mee in de komende programmeringsronde van het Groen onderwijs.

19

Verwacht u dat de versobering met 2% van de bekostiging per ingeschreven leerling/student en een verlaging van de vaste bijdragen aan hoger en wetenschappelijk onderwijs (zie Kamerstuk 34 000 XIII, nr.1, p.117) bijdraagt aan de beleidsdoelen voor groen onderwijs?

Antwoord

Ik verwijs u hiervoor naar het antwoord op Kamervraag 219 bij de begroting 2015 van EZ, onderdeel Landbouw en Natuur.

20

Kunt u toelichten hoe een versobering met 2% van de bekostiging per ingeschreven leerling/student en een verlaging van de vaste bijdragen aan hoger en wetenschappelijk onderwijs (Kamerstuk 34 000 XIII, nr.1, p.117) zich verhouden tot de bijdrage van de overheid in de gouden driehoek van onderwijs, overheid en bedrijfsleven?

Antwoord

De versobering staat los van de bijdrage van de overheid in de gouden driehoek. De middelen die in samenhang met de gouden driehoek worden geprogrammeerd (€ 55 mln per jaar aan onderwijsvernieuwingmiddelen) vervallen overeenkomstig het Regeerakkoord in 2016.

21

Wat betekenen de voorgenomen bezuinigingen op de bekostiging per ingeschreven leerling/student in het groene onderwijs en op de vaste bijdragen aan hoger en wetenschappelijk groen onderwijs in de komende jaren voor de wijze waarop en de mate waarin de in de beleidsdoorlichting genoemde zorgpunten aangepakt kunnen worden?

Antwoord

De in de beleidsdoorlichting genoemde zorgpunten hangen in eerste instantie samen met de inzet van de onderwijsvernieuwingmiddelen. Deze middelen vervallen in 2016. Voor de periode 2013–2015 is de governancestructuur rondom de inzet van deze middelen aangepast om de zorgpunten weg te nemen. Dit neemt niet weg dat de versobering zijn doorwerking kan hebben op de mogelijkheid en wijze waarop de groene onderwijsinstellingen zich in de regio kunnen positioneren als kennispartner voor bedrijven en organisaties.

22

Hoe verhoudt de constatering dat de arbeidsmarktperspectieven van afgestudeerden van hbo-groen en wo-groen redelijk respectievelijk matig zijn, zich tot de berichtgeving vanuit hbo-groen en wo-groen dat de arbeidsmarktperspectieven goed zijn en de snelheid waarmee afgestudeerden een baan vinden relatief hoog is?

Antwoord

De bevindingen met betrekking tot de arbeidsmarktperspectieven komen uit de reguliere onderwijsverslagen van de Inspectie van het Onderwijs. Hiertoe worden gevalideerde onderzoeksbronnen gebruikt. Deze bevindingen vormen voor mij de formele informatiebasis als het gaat om inzichten in de arbeidsmarktperspectieven. De berichtgeving vanuit het Groen onderwijs over arbeidsmarktperspectieven kan ik niet beoordelen, omdat ik niet bekend ben met de informatiebasis waarop het Groen onderwijs zich baseert.

23

Kunt u een overzicht geven van de brieven (incl. Kamerstuknummers) waarin de commissie voor Economische Zaken of de commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie geïnformeerd is over de reeds in 2013 genomen maatregelen op het gebied van groen onderwijs?

Antwoord

De reeds in gang gezette beleidswijzigingen in 2013 vloeien voort uit de Human Capital Agenda voor de topsectoren Agrofood en Tuinbouw en Uitgangsmateriaal en de HCA voor de sector Natuur en Leefomgeving. Het gaat hierbij in hoofdzaak om het vormgeven van een nieuwe governancestructuur rondom bestaande beleidsdoelen en het bijbehorende instrumentarium. Door de vraaggestuurde aansturing rondom de diverse instrumenten samen te voegen is de uitvoering sterk vereenvoudigd. Het betreft dus een – beperkte – bijstelling van het beleidsinstrumentarium en niet van het onderliggende beleid. De Kamer is hierover geïnformeerd in de EZ-begroting voor het jaar 2014 (Kamerstuk 33 750 XIII, nr. 2, blz. 112).

24

Kunt u uw intentie om te komen tot een pact tussen groen onderwijs, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties nader concretiseren?

Antwoord

Ik heb het Groen onderwijs, het bedrijfsleven en de maatschappelijke organisaties uitgenodigd om samen met de overheid te komen tot een pact. Een pact dat ertoe moet leiden dat het Groen onderwijs naar de toekomst toe stevig blijft verankerd in zijn omgeving en stevig kan blijven bijdragen aan de maatschappelijke en economische betekenis en kracht van de groene sectoren (agrofood, tuinbouw en natuur).

25

Op welke termijn denkt u het pact te realiseren en welke stappen zijn hiertoe reeds gezet? Wat is de stand van zaken?

Antwoord

De betrokken partijen hebben met elkaar de doelen en ambities voor de komende jaren geformuleerd. Een volgende stap vormt het gezamenlijk opstellen van een uitvoeringsprogramma.

26

Wie binnen de gouden driehoek van onderwijs, overheid en bedrijfsleven neemt het initiatief om te komen tot een pact waarin wordt geïnvesteerd in de samenwerking gericht op concrete resultaten en duurzame effecten?

Antwoord

Het initiatief hiertoe is genomen door het Groen onderwijs en het bedrijfsleven op uitnodiging van EZ. Dit bouwt voort op de weg die met de uitvoering van de Human Capital Agenda voor de topsectoren Agrofood en Tuinbouw en Uitgangsmateriaal en de HCA voor de sector Natuur en Leefomgeving is ingeslagen. In dit sturingsmodel zijn dit de partijen die primair de behoeften articuleren.

27

Wordt bij het opstellen van het pact meer rekening gehouden met doelmatigheid?

Antwoord

Het beoogde Pact bevat 5 actielijnen waarop onderwijs, bedrijfsleven en overheid hun gezamenlijke ambities bij elkaar brengen:

1. Vernieuwing en actualisering van opleidingen;
2. Kennisdoorstroming van bedrijven naar en binnen het onderwijs;
3. Samenwerking in de regio;
4. Versterking van scholing voor werkenden (Leven Lang Leven);
5. Internationalisering.

Door gezamenlijk focus aan te brengen ten aanzien van ambities en te ondernemen acties wordt doelmatigheid nagestreefd. Dit wordt vooral bereikt door het creëren van slimme samenwerkingsverbanden. Denk hierbij aan het delen van gemeenschappelijke (onderwijs) faciliteiten bij onderwijsinstellingen tot aan in-kind bijdragen vanuit het bedrijfsleven in de vorm van docentstages, praktische beroepspraktijkvorming e.d.

28

Hoe ziet u de rol van het Ministerie van Economische Zaken op het gebied van groen onderwijs in de toekomst? Kunt u daarbij helderheid geven over de rol van het Ministerie van Economische Zaken, en aangeven waar u voor het bereiken van doelstellingen afhankelijk bent van andere partijen, zoals het bedrijfsleven, het onderwijs en het Ministerie van OCW?

Antwoord

De rol van EZ is tweeledig.

Enerzijds zorgdragen, in overeenstemming met OCW, dat het onderwijsstelsel zodanig vorm krijgt dat de toegankelijkheid, kwaliteit, doelmatigheid van het onderwijs en de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt optimaal wordt georganiseerd. De kaders hiertoe worden door de overheid aangegeven in dialoog met de stakeholders (zoals bedrijfsleven en het onderwijs). Het is aan de onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven om binnen die kaders zelf de verantwoordelijkheid op te pakken om de resultaten te leveren. Daar waar mogelijk neemt de overheid (wettelijke) belemmeringen weg die het onderwijs en het bedrijfsleven in de weg staan om die verantwoordelijkheid ook daadwerkelijk in te vullen.

Anderzijds heeft EZ een sturende inhoudelijke rol vanuit de maatschappelijke en economische betekenis van de sectoren agro en natuur die onlosmakelijk is verbonden aan kennis, innovatie en scholing. Dit komt tot stand binnen het Groen onderwijsmodel, waar de overheid samen met het onderwijs en het bedrijfsleven werkt aan het vergroten van de kennisbenutting, kennisverspreiding en het actualiseren van het curriculum. Ook hier heeft iedere partner zijn eigen rol. De overheid stimuleert de samenwerkingsverbanden, waarmee de onderwijsinstellingen in staat worden gesteld de schakel- en makelfunctie binnen de regio voor kennis en innovatie op te pakken en het bedrijfsleven investeert onder andere door kennis beschikbaar te stellen, door studenten kennis te laten maken met authentieke beroepssituaties. Instellingen van hun kant dragen bij aan

het beantwoorden van vragen van bedrijven op het gebied van opleiden en kennis en innovatie.

29

Heeft het groen onderwijsbeleid volgens u een bijdrage geleverd aan de aansluiting van het groen onderwijs op de arbeidsmarkt? Kunt u deze bijdrage kwantificeren?

Antwoord

In het eindrapport (paragraaf 3.2.1) wordt uitgebreid ingegaan op de bevindingen met betrekking tot de aansluiting van het Groen onderwijs op de arbeidsmarkt. Deze bevindingen worden kwantitatief en kwalitatief onderbouwd. De hoofdconclusie is dat de bijdrage voor een deel is bereikt. Het aantal leerlingen en studenten is in de periode 2008–2012 redelijk stabiel. Zorg bestaat er vooral ten aanzien van de toekomstige arbeidsmarktsituatie vanwege een groeiende vervangingsvraag. In kwalitatieve zin behoeft de aansluiting van het groen mbo op de arbeidsmarkt aandacht.

30

Hoe is de conclusie dat de kennisverspreiding en -benutting voor het merendeel bereikt is te rijmen met de opmerking verderop dat de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en bedrijfsleven voor verbetering vatbaar is?

Antwoord

Deze twee conclusies gaan samen. Ondanks het feit dat de kennisverspreiding en -benutting voor het merendeel is bereikt, is ook de conclusie dat de kwaliteit van de samenwerking om te komen tot deze kennisverspreiding en -benutting voor verbetering vatbaar is. Het resultaat en het proces hiertoe worden apart gewaardeerd in deze beleidsdoorlichting.

31

Hoe gaat u de doelmatigheid van de uitvoering binnen het groen onderwijsbeleid verbeteren?

Antwoord

Bestaande regelingen en instrumenten zijn samengevoegd dan wel herijkt. Er is meer aandacht gekomen voor beleidsfocus door de agenda's van de topsectoren en het kabinet te koppelen aan de doelen waarvoor de overheid een bijdrage wil leveren. De verantwoordingslast bij de onderwijsinstellingen en de bestuurlijke drukte bij de overheid wordt verminderd als gevolg van de nieuwe meerjarensystematiek in plaats van de projectgerichte benadering op jaarbasis.

32

Zijn er met betrekking tot het toekomstperspectief op het groen onderwijs ter verbetering van dat onderwijs naast de opsomming van maatregelen afkomstig van het Ministerie van OCW, ook specifieke maatregelen die door de Staatssecretaris van Economische Zaken worden genomen?

Antwoord

Deze zijn opgenomen in de beleidsreactie en zijn samen te vatten met het onderstaand eindbeeld als toekomstperspectief:

1. De School staat centraal

De middelen voor onderwijsvernieuwing en samenwerking in de regio worden niet meer via de collectieve Groene Kennis Corporatie (GKC) programma's verdeeld, maar gaan rechtstreeks naar de scholen. Iedere school stelt binnen de tripartiet overeengekomen Landelijke Agenda zijn eigen mix aan prioriteiten vast overeenkomstig de eigen ontwikkel-

behoefden. De doelen, samenwerkingsverbanden en uit te voeren acties legt de school vast in een Meerjarig Investerings Programma (MIP 2013–2015). Hierbij komt ook de versterking van de samenwerking met andere onderwijssectoren (cross-overs) aan bod om zo optimaal aansluiting te maken met de Groene en aanverwante arbeidsmarktsectoren.

2. Sectorale invalshoek vanuit het bedrijfsleven
Centervorming rond inhoudelijke zwaartepunten binnen het kennisstelsel maakt samenwerking met het bedrijfsleven en andere organisaties voor toponderwijs, kennisverspreiding, onderzoek en innovatie mogelijk. Van hieruit worden de kennisontsluiting, kennisverspreiding en de onderwijsvernieuwingsprogramma's aangestuurd.
3. Landelijke aanpak (integrale vraagsturing ondersteuningsbehoefden)
Integrale aansturing ondersteuningsstructuur vanuit enerzijds de landelijke agenda (collectieve landelijke ontwikkelopgaven) en anderzijds de behoeften vanuit Centers of Expertise, Centra voor Innovatief Vakmanschap en individuele onderwijsinstellingen.

33

Waarom hebben de meeste in de kabinetsreactie van 2 juni 2014 genoemde maatregelen betrekking op de periode 2013–2015? Hoe actueel is deze kabinetsreactie?

Antwoord

In de periode 2013–2015 worden de groene onderwijsinstellingen gestimuleerd om voor de toekomst een nieuwe basiskennisinfrastructuur in te richten. Enerzijds om samen met het bedrijfsleven en andere organisaties inhoud te geven aan de doelen van de Human Capital Agenda van de topsectoren Agrofood en Tuinbouw en Uitgangsmateriaal en de HCA voor de sector Natuur en Leefomgeving. Anderzijds om nieuwe dragers onder het Groen onderwijs te ontwikkelen om voorbereid te zijn op het wegvallen van de groene onderwijsvernieuwingssubsidies per 2016. De beleidsreactie is daarmee actueel.

34

In hoeverre kunnen de aanbevelingen van de beleidsdoorlichting betrokken zijn in de maatregelen voor de periode 2013–2015 die in deze kabinetsreactie worden genoemd?

Antwoord

De aanbevelingen zijn verwerkt in de drie pijlers uit mijn beleidsreactie (zie vraag 32). Hier komen alle verbeterpunten bij elkaar. Dit geldt zowel voor de beleidsfocus als voor de doelmatigheid van de inzet van het beleidsinstrumentarium.

35

Bent u bereid de doelstellingen van beleidsartikel 17 scherper te maken, zoals in de beleidsdoorlichting wordt aanbevolen? Zo ja, bent u bereid hiervan alvast een voorbeeld naar de Kamer te sturen?

Antwoord

De uitkomsten van de beleidsdoorlichting en de ontwikkelingen rondom de samenwerking tussen het groen onderwijs en bedrijfsleven (HCA topsectoren en pact) zijn voor mij een beleidscontext waarbinnen het beleidsartikel 17 wordt opgesteld. Veranderingen (bijvoorbeeld aanscherpingen) krijgen daarin ook vanzelfsprekend een plek. Dit zal geschieden in het kader van de reguliere begrotingscyclus. Hierbij dient te worden opgemerkt dat er een verschil is tussen het niveau waarop de hoofd-

doelen (aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt en kenniscirculatie) zijn geformuleerd en hoe deze worden omgezet in operationele doelstellingen.

36

In hoeverre hebben de maatregelen binnen het algemeen onderwijsbeleid een verband met de conclusies uit de beleidsdoorlichting van groen onderwijs?

Antwoord

Het Groen onderwijsbeleid van EZ is aanvullend op het algemeen onderwijsbeleid. In de kern gaat het bij het Groen onderwijsbeleid om de inhoudelijke meerwaarde die het groen onderwijs bovenop het algemeen onderwijsbeleid heft voor de topsectoren en de sector natuur levert als onderdeel van het groene kennissysteem (kenniscirculatie) en de specifieke ondersteuning die het groen onderwijs ontvangt om door landelijke samenwerking doelmatig invulling te geven aan de onderwijstaak (kleinschaligheid, grootschalig organiseren). Deels dragen doelen en bijbehorende instrumenten van het algemeen onderwijsbeleid ook bij aan de doelen van het Groen onderwijsbeleid. Over dat deel kan de beleidsdoorlichting evenwel geen uitspraken doen voor wat betreft de impact hiervan op het specifiek Groen onderwijsbeleid. Immers de invalshoek is dan een geheel andere en betreft dan een evaluatie van het algemeen onderwijsbeleid dat primair tot de verantwoordelijkheid van de Minister van OCW behoort. In verband met de vergaande harmonisatie op het gebied van algemeen onderwijsbeleid tussen EZ en OCW loopt dit deel van het EZ-onderwijsbeleid mee in de evaluaties die vanuit de OCW-begroting worden geprogrammeerd.

37

Heeft het nieuwe beleid in het jaar 2013, dat u een overgangsjaar noemt, gevolgen voor het aantal betrokken medewerkers van het Ministerie van Economische Zaken en het aantal fte?

Antwoord

Nee.

38

Kunt u toelichten hoe uw opdracht voor het opzetten van een basiskennisinfrastructuur in de periode 2013–2015 uitgevoerd kan worden gezien de bezuinigingen op groen onderwijs?

Antwoord

Het groen onderwijs heeft voor de periode 2013–2015 nog de beschikking over de groene onderwijsvernieuwingssubsidies. De opdracht aan het Groen onderwijs is om deze middelen zo danig te benutten dat in combinatie met de mogelijkheden die het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties kunnen bieden na 2015 een toekomstbestendige kennisbasisinfrastructuur is gerealiseerd.

39

Waarom benoemt u de drie pijlers in uw reactie op de beleidsdoorlichting als deze drie pijlers onder de noemer «lessons learned» op pagina 32 van de eindrapportage beleidsdoorlichting staan?

Antwoord

In de periode waarop de beleidsdoorlichting betrekking heeft is een aantal beleidswijzigingen doorgevoerd in afstemming met het onderwijs en het bedrijfsleven. Deze wijzigingen bevestigen de bevindingen uit het eindrapport en worden ook door het onderzoek zelf aangehaald als

«lessons-learned». Deze vormen voor mij de drie pijlers waarop ik in de beleidsreactie ben ingegaan.

40

Waarom heeft u ervoor gekozen de lessen uit de beleidsdoorlichting niet afzonderlijk in uw reactie te bespreken?

Antwoord

Ik heb ervoor gekozen om de hoofdlijnen uit de lessen naar voren te halen en deze in samenhang te presenteren in drie pijlers (zie vraag 32). Door de instrumenten in samenhang te brengen kan een stap worden gemaakt naar een transparante governancestructuur die aansluit op de organisatie van de vraagsturing (prioriteitstelling) door de relevante partijen. Het niet specifiek benoemen van alle afzonderlijke lessen in de beleidsreactie leidt er naar mijn opvatting niet toe dat deze minder belangrijk zijn.

41

Kunt u aangeven welke van de voorgestelde maatregelen het gevolg zijn van de beleidsdoorlichting en welke al genomen waren voor de uitkomsten van de beleidsdoorlichting bekend waren?

Antwoord

Begin 2013 is de opzet van een nieuwe governancestructuur rondom het bestaande instrumentarium en bijbehorende beleidsdoelen bestuurlijk afgestemd met het Groen onderwijs. Vanaf 2013 wordt deze stapsgewijs gerealiseerd. Deze beweging was al ingezet voor de uitvoering van de beleidsdoorlichting. De bevindingen van de beleidsdoorlichting bevestigen de noodzaak van de koerswijziging.

42

Kunt u toelichten hoe de bijdragen van het bedrijfsleven collectief vormgegeven kunnen worden nu de productschappen zijn afgeschaft?

Antwoord

De vormgeving van de collectieve bijdragen van het bedrijfsleven verloopt onder meer via de uitvoering van de Human Capital Agenda van de topsectoren Agrofood en Tuinbouw en uitgangsmaterialen en de Human Capital Agenda voor de sector Natuur en Leefomgeving en de participatie van organisaties van het bedrijfsleven in het kader van de totstandkoming van een groen onderwijspact.

43

Waarom heeft u gekozen voor een (onafhankelijke) deskundige die van 2005 tot 2012 lid was van het dagelijks bestuur van de Groene Kennis Coöperatie, een platform dat in de beleidsdoorlichting zelf onderwerp van evaluatie is? Is daarmee de onafhankelijkheid van het onderzoek voldoende geborgd?

Antwoord

De regeling Periodiek Evaluatie Onderzoek (RPE; Staatscourant 2012) bevat eisen waaraan een beleidsdoorlichting moet voldoen. Dit geldt ook voor de borging van de onafhankelijkheid van leden en het onderzoeksbureau. Uit de begeleidende brief behorend bij deze beleidsdoorlichting van de voorzitter van de begeleidingscommissie blijkt de borging van de onafhankelijkheid en kwaliteit van het onderzoek.

44

In hoeverre is het Ministerie van OCW betrokken geweest bij deze beleidsdoorlichting? Waarom is ervoor gekozen geen afgevaardigde van

het Ministerie van OCW op te nemen in de begeleidingscommissie van deze beleidsdoorlichting?

Antwoord

OCW is actief betrokken geweest bij de expertmeeting als onderdeel van het onderzoek en bij het opstellen van de beleidsreactie.

45

Welke andere indicatoren behalve de algemene doelstelling is gehanteerd bij de beleidsdoorlichting?

Antwoord

In het eindrapport onder paragraaf 1.4 is een tabel opgenomen met alle relevante indicatoren die in het onderzoek zijn betrokken.

46

Zijn de documenten van het Ministerie van Economische Zaken (2013 a, b, c, d en e), waarnaar in de bronnenlijst van de beleidsdoorlichting wordt verwezen, openbaar? Zo ja, waar zijn deze te vinden? Zo nee, bent u bereid deze alsnog openbaar te maken?

Antwoord

De documenten (2013 a, b, c, d en e) zijn interne documenten die specifiek voor de beleidsdoorlichting zijn opgesteld. Het gaat hierbij om informatie die verwerkt is in het eindrapport en het bevindingsrapport met bronvermelding.

47

Welke balans is er gevonden tussen de kwalitatieve data verkregen met gesprekken en de kwantitatieve data verkregen door middel van een enquête?

Antwoord

De groepsgesprekken zijn belangrijk geweest om een eerste beeld op te halen bij sleutelpersonen uit het groen kennissysteem op basis van reeds beschikbare data uit veldonderzoek. Dit is belangrijke input geweest voor de standaardvragenlijst zoals deze is gebruikt in de enquête. De bevindingen uit de enquête berusten vooral op percepties van stakeholders. Deze percepties zijn waardevol, maar dienen met voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd. Deze percepties berusten op ruim 500 personen die werkzaam zijn binnen het groen kennissysteem dan wel beroepsmatig hiermee in contact staan.

48

In welke volgorde hebben de onderzoeksmethodes plaatsgevonden?

Antwoord

In het eindrapport onder paragraaf 1.3 is een uitgebreide verantwoording van de onderzoeksmethode opgenomen. Deze vijf fasen zijn in de voorgestelde volgorde uitgevoerd en per fase zijn de opgeleverde tussenresultaten opgeleverd en besproken met de begeleidingscommissie.

49

Hoe is er bij de beleidsdoorlichting geanticipeerd op het feit dat de resultaten zijn ingegeven door strategische overwegingen?

Antwoord

De begeleidingscommissie heeft in overleg met het onderzoeksbureau het punt van «non respons bias» aan de orde gesteld. Het gaat namelijk niet

alleen om de respondenten die de vragenlijst wel hebben ingevuld, maar ook over de respondenten die de vragenlijst niet hebben ingevuld. Ook dat laatste is relevant. De conclusie is dat dit zeer lastig tot niet is uit te sluiten; daarom dienen de uitkomsten van de vragenlijst met enige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd. Derhalve is niet gekozen voor vervolgonderzoek naar deze «non respons bias».

50

Hoe verhoudt de mening van de respondenten over de mate waarin er voldoende afgestudeerden zijn zich tot de feitelijke cijfers over de arbeidsmarkt? Hoe verhoudt deze zich tot de gegevens over alumni verzameld door onderwijsinstellingen?

Antwoord

Zoals in mijn antwoord op vraag 29 wordt aangegeven richt de mening van respondenten zich vooral op de toekomstige arbeidsmarktsituatie. Er zijn meerdere onderzoeksbronnen geraadpleegd voor wat betreft de kwantitatieve aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Het gaat hierbij om harde data, zoals het onderwijsverslag van de Inspectie van het Onderwijs en zachte data (percepties van de respondenten). In beide gevallen wordt ook gebruik gemaakt van gegevens c.q. percepties over alumni. Voor dit onderzoek zijn geen gegevens over alumni rechtstreeks verzameld bij de onderwijsinstellingen.

51

Een meerderheid van de respondenten stelt dat groene maatschappelijke stages bijdragen aan de aansluiting op de arbeidsmarkt, maar is hier ook de mening van de (ex-)stagiaires bij gevraagd?

Antwoord

De respondentengroep met betrekking tot de groene maatschappelijke stages is divers. Deze bestaat uit respondenten uit het onderwijsveld en maatschappelijke organisaties (stagebiedende organisaties). De vragenlijst is niet specifiek uitgezet bij (ex) stagiaires.

52

In de vragenlijsten is de respondenten de mogelijkheid gegeven om aan te geven of een maatregel «bijdraagt», maar hoe kan dit door de respondent beoordeeld worden als de doelstellingen niet helder zijn? En hoe dienen de uitkomsten geïnterpreteerd te worden als voorafgaand geen doelstellingen waren gesteld?

Antwoord

Zoals gesteld in het eindrapport (zie paragraaf 1.4) bij de onderzoekbeperkingen hebben de indicatoren een signaleringswaarde voor bijsturen van beleid. Er is geen harde doelstelling aan gekoppeld, wel een streefwaarde. Daarnaast ligt de planningshorizon ook verder in de tijd dan waar de beleidsdoorlichting betrekking op heeft. De respondenten hebben veelal praktische ervaring met het beleidsinstrumentarium. Er is veel informatie beschikbaar over opgeleverde resultaten. Op basis van deze indrukken kan een oordeel worden gegeven over de mate waarin het instrument bijdraagt. Uiteraard dient voorzichtigheid in acht te worden genomen bij de interpretatie hiervan.

53

Hoe zijn de ervaringen van studenten meegenomen in de beleidsdoorlichting?

Antwoord

Als het gaat om de onderwijskwaliteit, studententevredenheid en aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt komen deze ervaringen terug in de onderwijsverslagen van de Inspectie van het Onderwijs. Hierover wordt ook in het eindrapport gerapporteerd. Er is geen sprake geweest van een directe uitvraag onder studenten op titel van deze beleidsdoorlichting.

54

Klopt het dat studenten geen groep onder de respondenten waren? Waarom niet?

Antwoord

Er heeft geen directe uitvraag plaatsgevonden onder studenten op titel van deze beleidsdoorlichting (zie vraag 53). Reden hiervoor is dat het merendeel van het beleidsinstrumentarium niet specifiek is gericht op studenten, maar vooral gericht is op de organisatie van het groen onderwijs zelf in relatie tot de interactie met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

55

Hoeveel medewerkers zijn op het Ministerie van Economische Zaken verantwoordelijk voor het vakdepartementaal beleid groen onderwijs? Kunt u dat uitsplitsen naar fte en het aantal personen dat werk verzet voor het groen onderwijs binnen het Ministerie van Economische Zaken?

Antwoord

Ik verwijs u hiervoor naar het antwoord op Kamervragen 214 en 215 bij de begroting 2015 van EZ, onderdeel Landbouw en Natuur.

56

Hebben er naar aanleiding van de beleidsdoorlichting wijzigingen plaatsgevonden in het aantal betrokken medewerkers van het Ministerie van Economische Zaken en het aantal fte?

Antwoord

Nee.

57

Hoe vindt er afstemming plaats over het beleid tussen het Ministerie van OCW en Economische Zaken? Met welke regelmaat vindt deze afstemming plaats en welke gevolgen heeft de afstemming voor het gekozen beleid?

Antwoord

EZ en OCW geven gezamenlijk invulling aan het algemeen onderwijsbeleid. Hiertoe is er met grote regelmaat afstemming over voorgenomen beleid en wet- en regelgeving. Vanuit EZ-perspectief wordt deze wet- en regelgeving getoetst aan de rol en positie van het Groen onderwijs binnen het stelsel. Indien er overwegingen zijn om hierop voor het Groen onderwijs een uitzondering te maken dan is dit een gezamenlijke verantwoordelijkheid om dit mogelijk te maken.

58

Zijn medewerkers van het Ministerie van OCW ook betrokken bij beleid specifiek voor groen onderwijs? Hoeveel medewerkers hebben dergelijke taken in hun takenpakket? Om hoeveel fte gaat het?

Antwoord

OCW stemt maatregelen op het terrein van vmbo, mbo, hbo en wo, die Groen onderwijs raken af met EZ. OCW houdt niet bij hoeveel fte's zich met deze afstemming bezighouden.

59

Deelt u de conclusie in de beleidsdoorlichting dat kwantitatieve uitspraken over doeltreffendheid en effectiviteit van het vakdepartementaal beleid ten aanzien van groen onderwijs lastig zijn?

Antwoord

Ja. In het eindrapport (paragraaf 1,4) wordt uitgebreid ingegaan op de onderliggende oorzaken die ertoe leiden dat kwantitatieve uitspraken moeilijk zijn te geven. Als algemeen punt wil ik naar voren halen dat gezien het grote aantal maatregelen dat vanuit het algemeen onderwijsbeleid en het Groen onderwijsbeleid op het groene onderwijs is gericht het moeilijk is om de impact van elke afzonderlijke maatregel in kaart te brengen.

60

Als uit de beleidsdoorlichting blijkt dat er tussen de periode 2008 en 2012 geen consistent en volledig beeld beschikbaar is, kan de beleidsdoorlichting dan wel naar behoren uitgevoerd worden?

Antwoord

De beleidsdoorlichting is naar behoren uitgevoerd, ondanks het gegeven dat in de periode 2008–2012 relatief veel wijzigingen zijn doorgevoerd in de opzet van het begrotingsartikel (nieuwe en afgevoerde indicatoren) en nieuwe en samengevoegde beleidsinstrumenten. In het onderzoek is hiermee rekening gehouden door aanvullend veldonderzoek uit te voeren in de vorm van een respondentenmeting en aanvullende deskresearch om het beeld zo compleet mogelijk te maken.

61

Hoeveel personen en hoeveel fte houden zich bij het Ministerie van Economische Zaken bezig met groen onderwijs per 1.000 studenten?

Antwoord

Ik verwijs u hiervoor naar het antwoord op Kamervraag 214 bij de begroting 2015 van EZ, onderdeel Landbouw en Natuur.

62

Hoeveel personen en hoeveel fte houden zich bij het Ministerie van OCW bezig met voortgezet onderwijs per 1.000 studenten?

Antwoord

Ik verwijs u hiervoor naar het antwoord op Kamervraag 215 bij de begroting 2015 van EZ, onderdeel Landbouw en Natuur.

63

Waarom reageert u op pagina 2 van de kabinetsreactie niet op het signaal dat beleidsmedewerkers en sleutelpersonen aangeven de afstemming via de Groene Kennis Coöperatie als beperkt te ervaren? Kunt u dat alsnog doen?

Antwoord

De Groene Kennis Coöperatie is een organisatie van en voor het Groen onderwijs. Gaandeweg 2012 en 2013 zijn de door u genoemde signalen zowel bij het Groen onderwijs als bij mijn ministerie opgepakt. Op basis van een interne evaluatie hebben de Groene onderwijsinstellingen

besloten om op een andere wijze verder te gaan met de GKC werkzaamheden. Dit geschiedt sinds 1 januari 2014 binnen het samenwerkingsverband «De Groene Tafel». Verder is vanuit EZ de governancestructuur rondom de inzet van het EZ-instrumentarium aangepast.

64

Waarom heeft u opdracht gegeven voor een beleidsdoorlichting die zich beperkt tot het vakdepartementaal groen onderwijs, gezien het feit dat het vakdepartementaal groen onderwijs nog geen 10% van de uitgaven van de basisfinanciering voor groen onderwijs betreft, wat het lastig maakt om uitspraken te doen over de doeltreffendheid en effectiviteit?

Antwoord

Het algemeen onderwijsbeleid en de bijbehorende beleidsevaluaties worden geprogrammeerd op de OCW begroting. In verband met de vergaande harmonisatie op het gebied van algemeen onderwijsbeleid tussen EZ en OCW loopt dit deel van het EZ- onderwijsbeleid mee in de evaluaties die vanuit de OCW-begroting worden geprogrammeerd.

65

Op welke wijze wordt aan de aanbeveling om meer richting te geven aan het beleid invulling gegeven?

Antwoord

De richting van het beleid wordt bepaald door een meer strategische sturing op doelen vanuit het topsectorenbeleid (agrofood, tuinbouw) en de sector natuur en leefomgeving. Dit maakt onderdeel uit van de EZ beleidsagenda. Deze strategische sturing gaat over meerjarige samenwerkingsverbanden gebaseerd op verschillende beleidsagenda's. Daarbij gaat het ook om andere sturingsrelaties binnen de Gouden Driehoek: meer vraaggestuurd werken met oog voor maatschappelijke outcome.

66

Hoe verklaart u het verschil tussen de zorgen over de kwaliteit van de gemengde/theoretische leerwegen en de beroepsgerichte leerwegen?

Antwoord

Als belangrijkste verbeterpunten zijn door de Inspectie van het Onderwijs geïdentificeerd: de intake en plaatsing van leerlingen voor de meer theoretische leerwegen en de omgang van de docenten met de verschillende leerniveaus. De gesignaleerde kwaliteitsproblemen zijn opgepakt door de AOC's middels een verbeterprogramma.

67

Voelt u zich verantwoordelijk voor het gebrek aan focus op de inhoud en de beoogde resultaten, zoals blijkt uit een verkenning van de bestuurlijke druk en drukte (Blad Plukken)?

Antwoord

Blad Plukken ging over de eigen bestuurlijke drukte binnen het Groen onderwijs en het gebrek aan focus op inhoud en beoogde resultaten hierbij. Ik realiseer mij in dit verband wel dat als EZ de inzet van zijn instrumentarium koppelt aan het functioneren van de GKC er een wisselwerking ontstaat tussen de bestuurlijke drukte en het EZ-beleid. Sinds 2013 speelt de GKC geen directe rol meer bij de inzet van het EZ-instrumentarium.

68

Welke stappen gaat u zetten om de inhoud en de beoogde resultaten leidend te maken?

Antwoord

Zie mijn antwoord op vraag 32 en vraag 40.

69

Naar welke bron verwijst «Ministerie van Economische Zaken, 2013c?»

Antwoord

Dit is een intern werkdocument dat is gemaakt voor de beleidsdoorlichting. Zie hiervoor ook vraag 46.

70

Is deze bron door anderen zoals de Kamer te verifiëren?

Antwoord

Zoals gesteld is dit een intern werkdocument. De inhoud hiervan heeft een plek gekregen in de beleidsdoorlichting.

71

Hoe wordt het Ministerie van Economische Zaken helderder ten aanzien van haar rol bijvoorbeeld ten opzichte van de gouden driehoek?

Antwoord

De rol van EZ, maar ook de andere partners binnen de gouden driehoek zal vorm krijgen binnen de afspraken die daarover tripartiet worden vastgelegd in het Groen onderwijspact.

72

Hoe gaat u de beleidscyclus voor het vakdepartementaal beleid verbeteren?

Antwoord

Ik neem deze aanbeveling mee in de EZ brede aanpak voor wat betreft het verbeteren van de beleidsevaluatiefunctie binnen EZ. Dit geldt niet alleen voor het groenonderwijsbeleid.

73

Kunt u uw reactie geven op alle afzonderlijke lessen uit de beleidsdoorlichting?

Antwoord

Ik neem alle lessen ter harte en heb mijn reactie op deze lessen samengevat in drie beleidssporen. Ik verwijs hiervoor ook naar mijn antwoord op vraag 40.